

Vaalan kunta

OULUJÄRVEN RANTAOSAYLEISKAAVOJEN PÄIVITTÄMINEN

OULUJÄRVEN LÄNSIRANNAN RANTAOSAYLEISKAAVAN PÄIVITYS - Eteläosa

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS)

20.1.2025

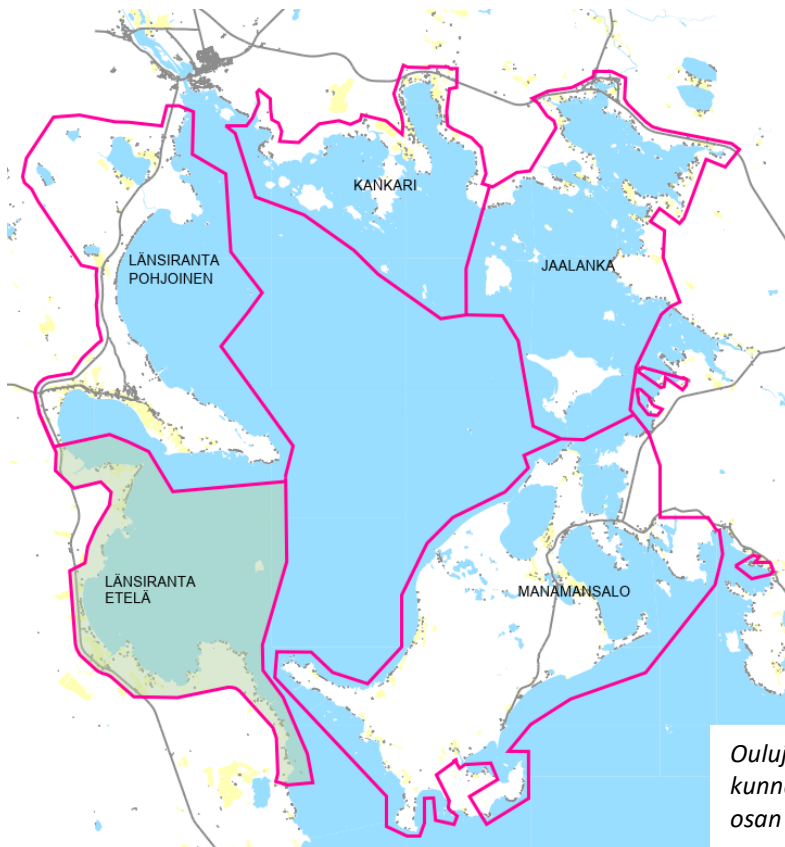
Suunnitelmassa kerrotaan alueidenkäyttölain 63 §:n mukaisesti, miten osallistuminen ja vuorovaikutus sekä kaavan vaikutusten arviointi tapahtuvat kaavaprosessissa.

SUUNNITTELUALUE

Vaalassa on otettu tavoitteeksi päivittää Oulujärven rantaosayleiskaavat. Päivitettävät kaavat on laadittu kolmessa osassa: Manamansalo, Jaalanka ja Kankari sekä Oulujärven länsirannan kaavat.

Rantayleiskaavojen päivityksen tilanne:

1. Manamansalon rantaosayleiskaavan päivitys on hyväksytty kunnanvaltuustossa 11.10.2018. Kaava on lainvoimainen.
2. Jaalangan ja Kankarin rantaosayleiskaavojen päivitykset on laadittu yhtäaikaaisesti ja ne on hyväksytty 15.4.2021. Kaavat ovat lainvoimaisia.
3. Nyt päivitettävä länsirannan alue, jota tämä osallistumis- ja arviointisuunnitelma koskee. Oulujärven länsirannan rantaosayleiskaava on valmistunut vuonna 2004. Kaava koostuu kolmesta osa-alueesta: Nimisjärvi, Enonlahti ja Säräisniemi. Päivitystyössä alue jaetaan kahteen osa-alueeseen, joille laaditaan omat kaava-asiakirjat. Osa-alueiden raja kulkee Painuanlahden kohdalla. Tämä OAS koskee eteläistä osaa:

Oulujärven rantaosayleiskaavojen alueet Vaalan kunnassa. Kartalle on korostettu länsirannan eteläosan rantaosayleiskaavan alue.

TAVOITTEET

Oulujärven länsirannan rantaosayleiskaavoissa päivitystyön tavoitteena on:

- nostaa rakennuspaikkojen rakennusoikeus (voimassa olevassa kaavassa 145 k-m²) vastaamaan nykyisiä ja tulevia tarpeita
- päivittää kaavaan tehdyt poikkeamispäätökset ja rakennuspaikkojen siirrot
- korjata alkuperäisen kaavan virheet mm. siirtämällä rakennuspaikat oikeille kiinteistöille ja kiinnittämällä rakennuspaikkojen rajoja nykyisiin kiinteistörajoihin
- päivittää olevia asuntoja ja loma-asuntoja kuvaavat symbolit nykytilanteen mukaan sekä tarvittaessa tarkastella emätilojen sisällä rakennuspaikkojen sijoittelua uudelleen
- päivittää pohjakartta
- selvittää pysyvän asutuksen ohjaustarve ja sijoittuminen ranta-alueille (edullisuusvyöhyketarkastelu)
- tarkastella alueen virkistys- ja reitistöratkaisuja
- tutkia alueen matkailun kehittämiskäytöksiä
- päivittää/nykyaikaistaa vanhentuneet kaavamerkinnot
- tutkia rantavyöhykkeen rajauksen ja rantamitoituksen muokkaamisen mahdollisuudet ja vaikutukset

Yleiskaavan päivitystyö ei sisällä:

- uusia taustaselvityksiä (maisema-, kulttuuriympäristö- tai arkeologisia selvityksiä), mutta kaavan lähtötiedot päivitetään:
 - kulttuuriympäristön merkittävät kohteet (koko kuntaan tehty arkeologinen selvitys, maakuntakaavoituksen yhteydessä tehty selvityksiä)
 - reitit ja virkistysalueet

Luontotiedot on ajantasaistettu, ja kaava-alueella on tarkastettu maastokäynnillä viitasammakoiden esiintyminen.

SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ja yleiskaavan sisältövaatimukset

Valtioneuvosto on päättänyt 30.11.2000 valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista, jotka on otettava kaavoituksessa huomioon. Tavoitteet on tarkistettu vuonna 2018. Tarkistetut tavoitteet käsittelevät seuraavia teemoja:

1. Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
2. Tehokas liikennejärjestelmä
3. Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
4. Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
5. Uusiutumiskykyinen energiahuolto

Lisäksi yleiskaavaa laadittaessa on huomioitava alueidenkäyttölain 39 §:n mukaiset yleiskaavan sisältövaatimukset:

Yleiskaavaa laadittaessa on maakuntakaava otettava huomioon siten kuin siitä alueidenkäyttölaissa säädetään.

Yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon:

- 1) yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys;
- 2) olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttö;
- 3) asumisen tarpeet ja palveluiden saatavuus;

4) mahdollisuudet liikenteen, erityisesti joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen, sekä energia-, vesi- ja jätehuollon tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen ympäristön, luonnonvarojen ja talouden kannalta kestäväällä tavalla;

5) mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön;

6) kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset;

7) ympäristöhaittojen vähentäminen;

8) rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen; sekä

9) virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys.

Edellä 2 momentissa tarkoitetut seikat on selvitettävä ja otettava huomioon siinä määrin kuin laadittavan yleiskaavan ohjaustavoite ja tarkkuus sitä edellyttävät.

Yleiskaava ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuutonta haittaa.

Tässä kaavatyössä uuden maankäytön suunnittelu liittyy lähinnä rakennusoikeuksiin sekä pysyvän asutuksen mahdollistavien alueiden suunnitteluun ja sijoitteluun, joten valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista ja yleiskaavan sisältövaatimuksista huomioidaan erityisesti toimiviin yhdyskuntiin ja kestävään liikkumiseen, toimivaan aluerakenteeseen ja eheytyvään yhdyskuntarakenteeseen sekä elinympäristön laatuun ja elinvoimaisuuteen liittyviä tavoitteita.

Maakuntakaava

Vaalan kunta on siirretty 1.1.2016 Pohjois-Pohjanmaan maakuntaan. Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava on uudistettu vaiheittain kolmessa osassa. Voimassa olevat 1. ja 2. vaihemaakuntakaavat eivät koske Vaalan aluetta.

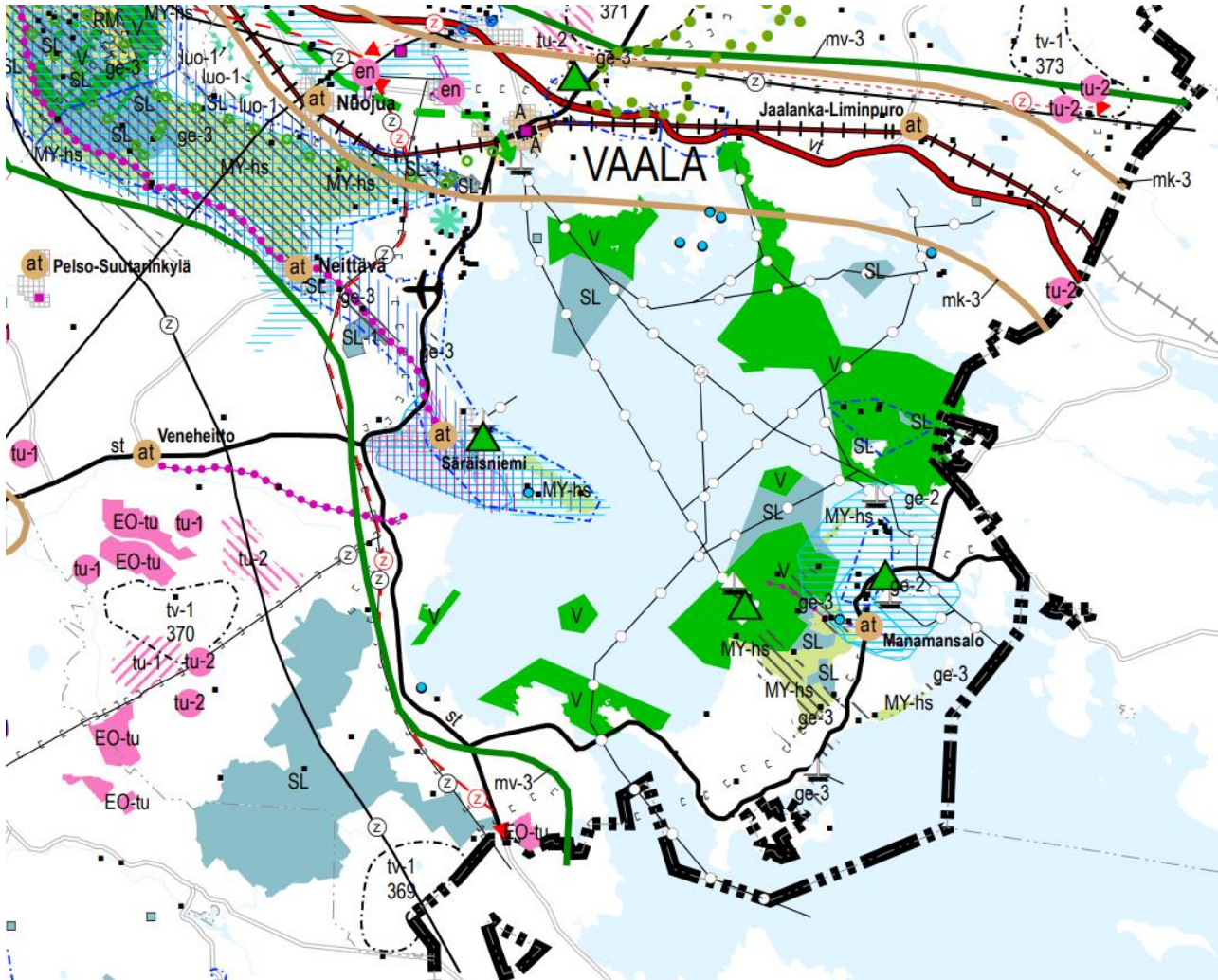
Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavan uudistamisen viimeinen vaihe, 3. vaihemaakuntakaava hyväksyttiin maakuntavaltuustossa 11.6.2018, määrittiin voimaan maakuntahallituksen päätöksellä (MRL § 232 nojalla 5.11.2018) ja sai lainvoimaisen 17.1.2022 KHO:n hylättyä viimeisen valistuksen. Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaavalla on kumottu Vaalassa aikaisemmin voimassa olleen Kainuun maakuntakaavan merkinnät ja määräykset kokonaisuudessaan.

Osayleiskaavan päivitysalueella keskeisimmät maakuntakaavan merkinnät liittyvät etenkin matkailuun, kulttuuriympäristöön ja luontoon.

Suunnittelualuetta koskee matkailun vetovoima-alue / matkailun ja virkistykseen kehittämisen kohdealue -merkintä (mv). Suunnittelumääräyksen mukaan *alueen maankäyttöä suunniteltaessa on kiinnitettävä erityistä huomiota virkistysalueiden ja -reittien verkoston muodostamiseen sekä maisema- ja ympäristöarvojen säilymiseen ja matkailukeskusten rakentamisen sopeuttamiseen ympäristöön*. Aluekohtaisen kehittämisperiaatteen mukaan *alueen kehittäminen perustuu hyvinvointi- ja virkistyspalveluihin, kansallispuistoon ja Rokua Geopark –kokonaisuuteen, Oulujärveen sekä muuhun luontoon ja ulkoiluun liittyviin virkistystoimintoihin*. Sä-räisniemen Ruununtörmä on osoitettu virkistys- ja matkailukohteena. Suunnittelualueelle sijoittuu myös virkistysalueita.

Painuan uittokanava on osoitettu valtakunnallisesti arvokkaana rakennettuna kulttuuriympäristönä. Suunnittelumääräyksen mukaan *alueiden käytön suunnittelussa tulee edistää kulttuuriympäristön valtakunnallisten ja maakunnallisten arvojen säilymistä. Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa on otettava huomioon rakennettujen kulttuuriympäristöjen kokonaisuudet ja ominaispiirteet. Suunnittelussa tulee erityisesti kiinnittää huomiota RKY 2009 -inventoinnissa sekä Pohjois-Pohjanmaan rakennettu kulttuuriympäristö 2015 –selvityksessä kirjattuihin arvoihin ja ominaispiirteisiin*.

Suunnittelualueelle on osoitettu perinnemaisemakohde.

Ote Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavojen yhdistelmäkartasta (lähde: Pohjois-Pohjanmaan liitto)

Vireillä oleva maakuntakaava

Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan kaavaehdotus oli julkisesti nähtävillä syys-lokakuussa 2024. Nähtävillä olleessa kaavaehdotuksessa suunnittelualueen läheisyyteen ei ole merkitty uusia tuulivoima-alueita, ja myöskin luonnosvaiheessa Painuanlahden länsipuolelle osoitettu uusi alue on poistettu ehdotuksesta. Kaava-alueen lähimmät tuulivoima-alueet ovat ehdotuksessa vastaavat kuin voimassa olevassa maakuntakaavassa.

Maakuntakaavaehdotuksessa on myös päivitettyä perinnebiotoopit (valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävät) sekä voimajohdot, joista suunnittelualueella tai sen välittömässä läheisyydessä on uusi 400 kV voimajohto. Myös Rokuanvaaran valtakunnallisesti arvokas maisema-alue on esitetty (VAMA 2021), samoin pohjavesialue. Ehdotuksessa on myös yleismääräyksiä koskien tuuli- ja aurinkovoimaloiden (teollisen mitta-luokan aurinkoenergian tuotantoalue) rakentamista, erityistoimintoja ja vaara-alueita sekä rakentamisrajoitusta.

Yleiskaavan suunnittelualue rajautuu eteläosastaan Kainuun maakuntaan. Kainuun puolella on voimassa Kainuun maakuntakaava 2020 sekä Kainuun vaihemaakuntakaava 2030.

Yleiskaava

Oulujärven alueella voimassa olevat yleiskaavat on lueteltu kansilehdellä. Yleiskaavat ovat MRL 72 §:n mukaisia suoraan rantarakentamista ohjaavia kaavoja, joissa kaavoissa osoitetut rakennuspaikat perustuvat emätilaselvityksiin.

Ote voimassa olevasta yleiskaavasta Enonkylän kohdalta.

Asemakaavat ja ranta-asemakaavat

Osayleiskaavan päivitysalueella ei ole asemakaavoja tai ranta-asemakaavoja.

Rakennusjärjestys

Vaalan kunnanvaltuusto on hyväksynyt rakennusjärjestyksen vuonna 2001.

Pohjakartta ja kiinteistöt

Osayleiskaavojen päivitystyössä käytetään Maanmittauslaitoksen peruskartta-aineistoa ja kaavan päivitysvaiheen vireilletulohetken kiinteistöraja-aineistoja.

OSALLISET

Alueidenkäyttölain 62 § mukaan kaavoitukseen osallisia ovat alueen maanomistajat ja ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa. Lisäksi osallisia ovat viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään. Osallisilla on mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, arvioida kaavan vaikutuksia ja lausua, kirjallisesti tai suullisesti, mielipiteensä asiasta.

Tässä kaavahankkeessa keskeisiä osallisia ovat ainakin seuraavat tahot:

- Alueen ja lähiympäristön maanomistajat, yrittäjät, asukkaat, työntekijät ja palveluiden käyttäjät
- Kylä- ja asukas yhdistykset
- Kunnan toimielimet ja viranhaltijat, joiden toimialaa asia koskee
- Viranomaiset
 - Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
 - Pohjois-Pohjanmaan liitto
 - Pohjois-Pohjanmaan museo
 - Väylävirasto
- Kajaanin kaupunki
- Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjois-Pohjanmaan -piiri ry
- Kainuun lintutieteellinen yhdistys
- Alueella toimivat energia- ja puhelinyhtiöt sekä muut vastaavat toimijat, mm:
 - Fingrid
 - Telia Sonera Finland
 - Vaalan kunta / vesi- ja lämpölaite
 - Kajave/Loiste, Oulun seudun sähkö
 - Metsähallitus / Laatumaa

VAIKUTUSALUE

Osayleiskaavan päivityksen välittömät vaikutukset kohdistuvat pääasiassa suunnittelualueelle sekä sen lähi-alueille. Päivitystyöllä on vähäisessä määrin vaikutuksia myös muualle kunnan alueelle.

VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Kaavaa laadittaessa selvitetään tarpeellisessa määrin suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Selvitykset tehdään koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia.

Vaikutusten arviointi tapahtuu alueidenkäyttölain sekä maankäyttö- ja rakennusasetuksen mukaisesti (AL 9§, MRA 1§) osana kaavaprosessia. Kaavan vaikutuksia selvitetessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus.

Vaikutusten selvittäminen perustuu suunnittelualueelta käytössä oleviin perustietoihin, selvityksiin, maastokäynteihin ja ilmakuvatarkasteluihin, osallisilta saataviin lähtötietoihin (asukkaat ja maanomistajat) sekä viranomaisten lausuntoihin ja osallisten jättämiin huomautuksiin. Aluetta koskevia selvityksiä on laadittu muun muassa maakuntakaavoituksen yhteydessä. Vaikutuksia voidaan arvioida kaavatyön edetessä yhteistyössä niiden viranomaisten kanssa, joiden toimialaa kysymykset koskevat.

Kaavan päivitystyön yhteydessä ei lähtökohtaisesti laadita uusia taustaselvityksiä. Selvitysten laatimisen tarve tarkentuu suunnittelun edetessä.

Yleiskaavan päivitystyön merkittävimmät vaikutukset kohdistuvat ainakin luontoon ja maisemaan sekä rakennettuun ympäristöön.

TYÖVAIHEET JA ALUSTAVA AIKATAULU

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa päivitetään tarpeen mukaan vireilletulojen ja nähtävilläolojen yhteydessä.

Oulujärven Länsirannan rantaosayleiskaavan päivittäminen:

AJANKOHTA	TYÖVAIHE	SUORITUS, TIEDOTTAMINEN, OSALLISTUMINEN
4/2020 8/2022	– Aloitusvaihe	Laaditaan tekninen kaavapäivitys, jossa vanha kaava sovitetaan uudelle pohja- ja kiinteistörajakartalle Tarkennetaan kaavan muutostarpeet ja tavoitteet Vireilletulokuulutus, OAS nähtäville (MRL 63 §) 1. viranomaisneuvottelu
8/2022 8/2023	– Kaavaluonnos	Luonnoksen valmistelu ja nähtävilläolo (30 päivää) valmisteluvaiheen kuulemista varten - Yleisötilaisuus nähtävilläoloaikana - Osalliset voivat jättää mielipiteensä luonnoksesta - Keskeisiltä viranomaisilta pyydetään lausunnot Saatuihin mielipiteisiin ja lausuntoihin laaditaan vastineet
8/2023 3/2025	– Kaavaehdotus	Kaavaa tarkistetaan valmisteluvaiheessa saadun palautteen perusteella. Ehdotuksen valmistelu ja nähtävilläolo (30 päivää) - Osalliset voivat jättää muistutuksia ehdotuksesta - Keskeisiltä viranomaisilta pyydetään lausunnot Saatuihin muistutuksiin ja lausuntoihin laaditaan vastineet

2. viranomaisneuvottelu (tarvittaessa)		
3–5/2025	Hyväksyminen	Kaavan tarkistaminen / täydentäminen hyväksymiskäsittelyyn Kunnanvaltuusto hyväksyy kaavan. Kunnanvaltuuston hyväksymispäätöksestä on 30 päivän valitusaika. Kaavan hyväksymisestä tiedotetaan kuulutuksella ja tarvittaessa osallisia.

Kaavapäivityksen vireilletuloista, nähtävilläoloista ja suunnittelun etenemisestä tiedotetaan julkisilla kuulumuksilla kunnan internet-sivuilla, ilmoitustauluilla sekä paikallislehdessä (Tervareitti).

Suunnitteluaineisto on esillä nähtävilläoloaikoina Vaalan kunnan internet-sivuilla osoitteessa www.vaala.fi sekä Vaalan kunnantalolla kunnantalonsa aukioloaikoina.

SUUNNITTELUN ORGANISOINTI

Rantaosayleiskaavojen päivitykset laaditaan konsulttityönä yhteistyössä kunnan kaavoituksesta vastaavien viranhaltijoiden kanssa. Konsulttina toimii Sweco.

Keskeiset tahot päätöksen teossa ovat Vaalan elinvoimalautakunta, kunnanhallitus ja kunnanvaltuusto.

YHTEYSTIEDOT

Vaalan kunta

Vaalantie 14
91700 Vaala

Tekninen johtaja Matti Kaikkonen, puh. 0400 855 954, matti.kaikkonen@vaala.fi

Kaavoittaja Marianne Ojala, puh. 0400 855 434, marianne.ojala@vaala.fi

Sweco / FM Johanna Lehto, Puh. 040 5133065, johanna.lehto@sweco.fi

FM Jaakko Raunio Puh. 040 1884111 jaakko.raunio@sweco.fi

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksessa Markku Siira vastaa Vaalan rantayleiskaavojen viranomaisohjauksesta, etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi